

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1943 kl. 5 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om utsträckning av tiden för röstmottagning å postanstalt vid kommunala val.

Uti de likalydande, till konstitutionsutskottet hänvisade motionerna nr 149 i första kammaren av herr *Näslund* och nr 227 i andra kammaren av herr *Ericsson* i Åtvidaberg hemställes, »att riksdagen måtte besluta i skrift till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till sådan ändring i kommunala vallagen, varigenom tiden för röstmottagning å postanstalt å ordinarie valdag utsträcket från nuvarande minst en timme till minst två timmar, varav en timme på förmiddagen och en timme på eftermiddagen».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

År 1942 infördes vid kommunalval möjlighet till röstning å postanstalt. Sålunda stadgas numera i kommunala vallagen bl. a., att den, som på grund av vistelse å annan ort inom riket är förhindrad att utöva sin rösträtt vid valförrättning för det valdistrikt, där han är införd i röstlängden, å valdagen må avlämna valsedel, avseende valet i den valkrets dit detta distrikt hör, å fast postanstalt inom riket. Den, som begagnar sig av denna röstningsmetod, skall inneha för ändamålet utfärdat utdrag ur röstlängden i det egna valdistriktet, utvisande bl. a. att han i denna upptagits såsom röstberättigad. Röstmottagning skall äga rum under den tid postanstalten hålles öppen för allmänheten, dock minst en timme.

I den till grund för ändringarna i kommunala vallagen liggande propositionen (nr 98) till 1942 års riksdag anförde chefen för socialdepartementet, att sedan det nya systemet tillämpats vid 1942 års kommunalval borde med ledning av de erfarenheter, som därvid vunnes, frågan om införande av samma anordning vid val till riksdagens andra kammare övervägas. Konstitutionsutskottet framhöll i sitt av riksdagen godkända utlåtande (nr 5) över ifrågavarande proposition såsom ett avgörande skäl för tillstyrkande av densamma, att systemet borde kunna göras tillämpligt också å andrakammarvalen. Efter de föregående höst förrättade valen har chefen för justitiedepartementet införskaffat upplysningar bl. a. från generalpoststyrelsen, samtliga länsstyrelser, de kommunala förbunden och de fyra stora politiska partiernas riksorganisationer angående deras uppfattning om ändamålsenligheten av den nya röstningsmetoden i dess helhet och om lämpligheten av införande utav motsvarande regler i lagen om val till riksdagen. Utskottet har tagit del av remissvaren. Av så gott som samtliga dessa svar framgår,

att erfarenheterna av systemet i fråga på det hela taget varit goda; i ett stort antal svar har emellertid framhållits, att tiden för röstmottagning på postanstalterna varit för snävt tillmätt på vissa orter. I svaren tillstyrkes vidare nästan undantagslöst, att röstning å postanstalt tillåtes även vid riksdagsmannavalet.

Enligt vad utskottet inhämtat är förslag till ändringar i lagen om val till riksdagen i anslutning till de år 1942 gjorda jämkningarna i kommunala vallagen under utarbetande inom justitiedepartementet. Helt naturligt komma härvid de i de ovan berörda remissvaren gjorda erinringarna mot vissa detaljer i den nuvarande anordningen med röstning å postanstalt, såsom om tiden för postanstalternas öppethållande på valdagen, under vederbörligt beaktande. De modifikationer i berörda system, som i följd härav torde komma att föreslås i proposition till nästkommande års riksdag med förslag till ändring i vissa delar av lagen om val till riksdagen, kunna också förväntas föranleda framläggande av förslag till riksdagen om häremot svarande jämkningar i kommunala vallagen, så att bestämmelserna om röstning å postanstalt i båda lagarna få motsvarande innehåll. Vid sådant förhållande saknar utskottet anledning tillstyrka bifall till det i förevarande motioner framlagda förslaget med hemställan om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förslag till sådan ändring i kommunala vallagen, att tiden för röstmottagning å postanstalt på ordinarie valdag utsträcker från minst en timme till minst två timmar.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 27 maj 1943.

På konstitutionsutskottets vägnar:

JONES ERIK ANDERSSON.

Närvarande: herrar *Andersson* i Ovanmyra, *Holmström**, *Källman*, *Per Andersson**, *John Gustavson*, *Elmgren*, *Oskar Mattsson**, *Albertsson*, *John Sandberg*, fru *Sjöström-Bengtsson*, herrar *J. Lennart Johansson**, *Lindmark*, *Thorell*, *Hällgren*, *Norén*, *Jonsson* i Haverö, *Larsson* i Julita, fru *Björck* och herr *Gustafsson* i Bogla.

* Ej närvarande vid justeringen.